EIROPAS PARLAMENTS

2004 *2009*

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

2008/2187(INI)

28.8.2008

ZIŅOJUMA PROJEKTS

ar Eiropas Parlamenta ieteikuma priekšlikumu Padomei par Eiropas Parlamenta nolīgumu starp Eiropas Savienību un Austrāliju par gaisa pārvadātāju veikto Eiropas Savienības pasažieru datu reģistra (PDR) datu apstrādi un pārsūtīšanu Austrālijas muitas dienestam
(2008/2187(INI))

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

Referents/e: .....

PR_INI_art114

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA IETEIKUMA PRIEKŠLIKUMS PADOMEI.....3

EIROPAS PARLAMENTA IETEIKUMA PRIEKŠLIKUMS PADOMEI

ar Eiropas Parlamenta ieteikuma priekšlikumu Padomei par nolīgumu starp Eiropas Savienību un Austrāliju par gaisa pārvadātāju veikto Eiropas Savienības pasažieru datu reģistra (PDR) datu apstrādi un pārsūtīšanu Austrālijas muitas dienestam (2008/2187(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta ieteikuma priekšlikumu Padomei, ko ALDE grupas vārdā iesniedza *Sophia in't Veld*, par nolīgumu starp Eiropas Savienību un Austrāliju par gaisa pārvadātāju veikto Eiropas Savienības pasažieru datu reģistra (PDR) datu apstrādi un pārsūtīšanu Austrālijas muitas dienestam (B6-0383/2008),

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 2., 6., 24., 29. un 38. pantu, kas ir juridiskais pamats Eiropas brīvības, drošības un tiesiskuma telpai un starptautiskām sarunām ar trešām valstīm un organizācijām, ciktāl tas attiecas uz policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās,

– ņemot vērā Padomes 2008. gada 30. jūnija Lēmumu 2008/651/KĀDP/TI par nolīguma parakstīšanu Eiropas Savienības vārdā starp Eiropas Savienību un Austrāliju par gaisa pārvadātāju veikto Eiropas Savienības pasažieru datu reģistra (PDR) datu apstrādi un pārsūtīšanu Austrālijas muitas dienestam[1], kā arī minēto nolīgumu,

– ņemot vērā to, ka saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 25. pantu patlaban šis nolīgums pagaidām ir saistošs tikai tām dalībvalstīm, kuras šai nolūkā nav paziņojušas, ka tām jāievēro atbilstība savai konstitucionālai procedūrai, piemēram, kā to darījušas Beļģija, Čehija, Vācija, Īrija, Latvija, Malta, Nīderlande, Ungārija, Polija un Somija,[2]

– ņemot vērā to, ka attiecībā uz juridisko pamatu, ko izvēlējās iepriekšminētajam Padomes lēmumam par nolīguma noslēgšanu, proti, Līguma par ES 38. un 24. pantu (pēdējais attiecas uz ārpolitiku), prezidentūrai vajadzēs apspriesties ar Parlamentu par kopējās ārpolitikas un drošības politikas galvenajiem jautājumiem un pamatizvēlēm,

– ņemot vērā EP iepriekšējās rezolūcijas par PDR jautājumu[3],

– ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (*ECHR)*

[1] OV L 213, 8.8.2008., 47. lpp.

[2] Dažas dalībvalstis pieņēmušas īpašas deklarācijas, kas publicētas Padomes protokolā un pieejamas šādā tīmekļa vietnē: http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/08/st10/st10439.en08.pdf

[3] Parlamenta 2003. gada 13. marta rezolūcija par personas datu pārsūtīšanu ar starpkontinentālo lidojumu aviosabiedrībām (OV C 61 E, 10.3.2004., 381. lpp), 2003. gada 9. oktobra rezolūcija par personas datu pārsūtīšanu ar starpkontinentālo lidojumu aviosabiedrībām: sarunu posms ar ASV (OV C 81 E, 31.3.2004., 105. lpp.), 2004. gada 31. marta rezolūcija par Komisijas lēmuma projektu, kurā uzsvērts to pasažieru datu reģistra (PDR) personas datu atbilstīgs aizsardzības līmenis, ko pārsūta ASV Muitas un robežapsardzības birojam (OV C 103 E, 29.4.2004., 665. lpp.), 2006. gada 7. septembra rezolūcija par sarunām par nolīguma noslēgšanu ar ASV attiecībā uz pasažieru datu reģistra (PDR) izmantošanu un 2005. gada 7. jūlija rezolūcija par nolīguma slēgšanu starp Eiropas Kopienu un Kanādas valdību par papildu informācijas par pasažieri (*API*) un pasažieru datu reģistra (PDR) datu apstrādi.

8. panta 2. punktu un Direktīvas 2004/82/EK 3. panta 2. punktu un 6. panta 1. punktu,

– ņemot vērā iestāžu lojālas sadarbības pamatprincipus, kuri nosaka, ka Parlamentu pilnībā informē un ar to apspriežas, kā arī to, ka Komisijas un/vai Padomes sarunu laikā Parlamentu pat neinformēja par tām, pretēji citiem gadījumiem saistībā ar nolīgumiem par PDR un arī pirmās sarunu kārtas laikā ar Austrāliju 2003.–2004. gadā[1],

– uzskatot — lai gan citas iestādes nav paudušas tādu vēlmi, Parlamentam ir jāpieņem sava nostāja jautājumā, kurš ietekmē pilsoņu pamattiesības un kuru patlaban apspriež kā iespējamo jomu, uz ko attiecas ES tiesību akti,

– ņemot vērā Reglamenta 114. panta 3. punktu, 83. panta 5. punktu, kā arī 94. pantu,

– ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A6-..../2008),

1. iesniedz Padomei šādus ieteikumus:

Par procedūras jautājumiem

a) uzskata, ka ar procedūru, ko piemēro nolīguma noslēgšanai, neievēro demokrātisko leģitimitāti, jo nevienā no procesa posmiem nebija paredzēta saprātīga demokrātiska kontrole vai parlamentāra apstiprināšana; atzīmē, ka Padome regulāri izvēlas šo procedūru tādu starptautisku nolīgumu slēgšanai, kuri ietekmē Eiropas pilsoņu pamattiesības;

b) atzīmē — lai gan Parlaments atkārtoti pieprasījis, to neinformēja un ar to neapspriedās ne par sarunu mandātu un to gaitu, ne par nolīguma slēgšanu; tāpēc sakarā ar to uzskata, ka procedūra, ko piemēro Padome, neatbilst ne Līguma par ES 24. pantam, ne lojālas sadarbības principiem;

c) atzīmē, ka valsts parlamenta apstiprinājums ir vajadzīgs tikai desmit dalībvalstīm no 27 ES dalībvalstīm un ka nav iespējams ierosināt nekādus grozījumus; uzskata, ka šī procedūra ir pilnīgi nepiemērota; atzīmē arī, ka nolīguma nosacījumu turpmākas izmaiņas notiks bez dalībvalstu parlamentu apstiprināšanas;

d) joprojām izsaka šaubas par juridisko pamatu, ko izvēlējusies Padome attiecībā uz starptautisko nolīgumu, jo tajā galvenā uzmanība pievērsta tikai trešās valsts iekšējās drošības vajadzībām un tam nav pievienotās vērtības, ciktāl tas attiecas uz ES, tās dalībvalstu vai ES pilsoņu drošību; tāpēc patur tiesības iejaukties un vērsties Eiropas Kopienu Tiesā, ja trešā persona apšauba šā nolīguma leģitimitāti;

e) aicina Padomi un Komisiju pilnībā iesaistīt Parlamentu un dalībvalstu parlamentus sarunu mandāta apstiprināšanā un jebkādu turpmāko nolīgumu noslēgšanā attiecībā uz personas datu pārsūtīšanu, jo īpaši saistībā ar pašreizējām sarunām ar Dienvidkoreju par PDR datu pārsūtīšanu;

[1] LIBE komiteja ņēma vērā šīs sarunas un arī saskaņā ar 29. pantu izveidotās Datu aizsardzības darba grupas atzinumu šajā jautājumā. Skatīt: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2004/wp85_en.pdf

Par darbības jomu un mērķi

f) atzīmē, ka tekstā ir minēts plašs mērķu diapazons un ka vienlaikus minēti dažādi jēdzieni:

   – „apkarot" terorismu un ar to saistītos noziegumus un citus smagus noziegumus, tostarp organizēto noziedzību, kam ir pārrobežu raksturs (ievads);
   – datus apstrādā „tikai mērķiem, lai novērstu un apkarotu" terorismu un ar to saistītos noziegumus, smagus noziegumus, tostarp organizēto noziedzību, kas pēc būtības ir starptautiska;
   – izvairīšanos no apcietināšanas orderiem vai apcietinājuma par iepriekšminētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem (5. panta 1. punkta iii) apakšpunkts);
   – sabiedrības drošības garantēšana un tiesībaizsardzības īstenošana (ievads);
   – muita, migrācija un noziegumi (atsauces uz attiecīgajiem tiesību aktiem ievadā);
   – datus var apstrādāt arī, „izskatot katru gadījumu atsevišķi", ja tas ir vajadzīgs datu subjekta vai citu personu vitālo interešu aizsardzībai, jo īpaši saistībā ar datu subjekta vai citu personu nāves vai smagu ievainojumu draudiem (5. panta 2. punkts);
   – būtiski draudi sabiedrības veselībai (5. panta 2. punkts);
   – publiskas pārvaldes uzraudzība un atbildība, tostarp saskaņā ar prasībām Informācijas brīvības likumā, Cilvēktiesību un vienlīdzīgu iespēju komisijas likumā, Privātās dzīves aizsardzības likumā, Ģenerālrevidentu likumā vai Ombuda likumā;

g) tāpēc uzskata, ka mērķu ierobežojums ir pilnīgi nepiemērots, jo nav iespējams noteikt, vai pasākumi ir pamatoti un samērīgi; un tādējādi nolīgums neatbilst ES un starptautiskajiem personas datu aizsardzības standartiem, turklāt nav atbilstīgs arī *ECHR* 8. pantam, kurā prasīta precīza mērķu ierobežošana; uzskata, ka tāpēc nolīgumu iespējams juridiski apstrīdēt;

Par datu aizsardzību

h) atzinīgi vērtē to, ka Austrālijas Privātās dzīves aizsardzības likumu pilnībā piemēro attiecībā uz ES pilsoņiem, taču pauž bažas par iespējamiem izņēmumiem un atbrīvojumiem, kuru dēļ ES pilsoņiem varētu būt nepietiekama tiesiska aizsardzība; uzskata, ka nolīgumam būtu pilnībā jāatbilst ne tikai Austrālijas datu aizsardzības likumiem, bet arī un galvenokārt ES tiesību aktiem; uzstāj, ka vienīgi atbilstība nolīgumam nevar aizstāt oficiālo piemērotības atzinumu un ka nav pietiekami, ja Eiropas Savienības un Austrālijas datu aizsardzības tiesību aktiem, politikai un principiem ir kopējs pamats;

i) atzinīgi vērtē lēmumu par apkopotu datu izpaušanu tikai tādā veidā, ka tie ir padarīti anonīmi;

j) saistībā ar to personu tiesībām, uz kurām dati attiecas, nolīgumā paredzēts, ka Austrālijas puse nodrošina sistēmu, kas pieejama personām neatkarīgi no to

valstspiederības vai pastāvīgās dzīvesvietas valsts, lai personas varētu īstenot savas tiesības; saistībā ar pasažieru informēšanu būtu jāveicina muitas dienesta gatavība informēt sabiedrību par PDR datu apstrādi;

k) atšķirībā no nolīguma starp ES un ASV nolīgumā ar Austrāliju ir nosacījums par domstarpību izšķiršanas mehānismu strīdu gadījumā, un kompetentās iestādes ES dalībvalstīs var izmantot savas pilnvaras, apturot datu plūsmu, lai aizsargātu privātpersonas attiecībā uz to personas datu apstrādi gadījumā, ja ir būtiska iespējamība, ka ir pārkāpti nolīguma noteikumi;

l) atzinīgi vērtē punktu par datu aizsardzības iestāžu kopīgu nolīguma īstenošanas pārskatīšanu, taču pauž nožēlu, ka šādai pārskatīšanai nav noteikts termiņš; aicina Komisiju un Padomi pieprasīt pārskatīšanu pirms 2010. gada jūnija un šīs pārskatīšanas konstatējumus iesniegt Parlamentā;

m) saistībā ar datu tālāku nodošanu atzinīgi vērtē to, ka ir ierobežotas iespējas tālāk nodot datus, jo īpaši tāpēc, ka šāda nodošana notiek, vienīgi izskatot katru gadījumu atsevišķi, un muita uztur visu datu izpaušanas gadījumu reģistru;

n) atzīmē, ka saskaņā ar 2. panta 2. punktu dati nav jāglabā, taču pielikuma 12. punktā minēts, ka tos glabā piecarpus gadus; lai gan šis periods ir īsāks nekā nolīgumos ar ASV, Parlaments uzskata, ka nav samērīgi noteikt piecarpus gadu glabāšanas periodu, jo nav pietiekami precizēti mērķi, kāpēc uzglabā pasažieru datus;

o) attiecībā uz sensitīviem datiem muita ir īpaši noteikusi, ka šādu informāciju tā neprasa un tāda nav vajadzīga, ar ko strīdīgais jautājums — kāpēc citu valstu, piemēram, Kanādas un ASV, jurisdikcijā paredz šādu datu nepieciešamību — uzskatāms par nokārtotu, un rodas stingrāka pārliecība, ka muita sensitīvus datus, kurus tā varētu saņemt, faktiski nošķirs un dzēsīs; taču tas, ka datu apstrādātāja atbildība par sensitīvu ES izcelsmes PDR datu nošķiršanu ir uzdota datu saņēmējai, t. i., muitai, ir saskaņā ar apstiprinātajiem datu aizsardzības standartiem, kuri paredzēti, piemēram, Eiropas Padomes 1981. gada 28. janvāra Konvencijā Nr. 108 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 95/46/EK;

p) stingri uzskata, ka diplomātisku notu apmaiņa ir nepieņemama metode, lai izdarītu grozījumus struktūrvienību un aģentūru sarakstā, kurām varētu sniegt piekļuvi PDR datiem;

q) ņemot vērā muitas dienestam pārsūtīto datu kategorijas, pauž nožēlu, ka pieprasītie dati pieder pie tādām pašām datu kategorijām, kas minētas 2007. gada nolīgumā ar ASV (34 datu lauki tika sagrupēti 19 datu kategorijās, radot iespaidu, ka pārsūtāmo datu daudzums tika ievērojami samazināts, kas neatbilda faktiskajai situācijai); šāda plaša datu vākšana nav pamatota, un tā jāuzskata par nesamērīgu;

2. aicina dalībvalstis un to parlamentus, kas patlaban izskata šo nolīgumu un/vai nolīgumu ar ASV (Beļģiju, Čehiju, Nīderlandi, Spāniju, Ungāriju, Poliju), ņemt vērā iepriekšminētos atzinumus un ieteikumus;

3. atgādina Padomei — ja Lisabonas līgums stāsies spēkā, visu nolīgumu pārskatīšanā saistībā ar PDR taisnīgi jāiesaista Eiropas Parlaments;

o

o o

4. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo ieteikumu Padomei un informācijas nolūkā Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem un Austrālijas valdībai un parlamentam.